

VALEA ALCEULUI - RO SPA 0103

ÎNCADRAREA TERITORIAL-ADMINISTRATIVĂ:

Județul Bihor: Crișu de Criș, Nojorid, Sănnicolau Român, Toboliu.

SUPRAFAȚA: 3.634 ha

BIOREGIONEA: Pannonică

LOCALIZAREA GEOGRAFICĂ: Lat. N 47° 2' 17"; Long. E 21° 42' 17"

ECOREGIONEA: Câmpia Banatului și Crișurilor ALTITUDINEA: 133 MAX., 92 MIN., 108 MED.

CATEGORIILE DE ARII NATURALE PROTEJATE CU CARE SE SITUIE PE SUPRAFAȚE PARȚIAL SAU TOTAL, DUPĂ CAZ:

SCI

PRINCIPALELE CĂI DE ACCES SUNT:

DN DJ DL DA

Din Oradea situl se poate accesa pe DN79, înainte de localitatea Nojorid, intrându-se pe DC77 spre satul Livada de Bihor. Situl se mai poate accesa tot din Oradea pe DJ797 spre Tărian, Ghișișu de Criș și Toboliu. Accesul efectiv în sit se poate face din orice direcție cele trei localități pe drumuri locale și agricole.

SPECIILE DE INTERES COMUNITAR DIN SIT

Erete sur (*Circus pygargus*) • Șerpar european (*Circaetus gallicus*) • Erete vânăt (*Circus cyaneus*) • Vânturel de seară (*Falco vespertinus*) • Șoim de iarnă (*Falco columbarius*) • Șoim dunărean (*Falco cherrug*) • Fâsă de câmp (*Anthus campestris*) • Rață roșie (*Aythya nyroca*) • Buhai de baltă (*Botaurus stellaris*) • Egretă albă (*Egretta alba*) • Egretă mică (*Egretta garzetta*) • Chirighiță cu obraji albi (*Chlidonias hybridus*) • Cocor (*Grus grus*) • Stârc mic (*Ixobrychus minutus*) • Stârc de noapte (*Nycticorax nycticorax*) • Bătăuș (*Philomachus pugnax*) • Pescăraș albastru (*Alcedo atthis*) • Lopătar (*Platalea leucorodia*) • Țigănuș (*Plegadis falcinellus*) • Fluierar de mlaștină (*Tringa glareola*) • Sfrâncioc cu frunte neagră (*Lanius minor*) • Sfrâncioc roșiat (*Lanius collurio*).

IMPORTANȚA SITULUI PENTRU CONSERVARE

Situl a fost desemnat pentru conservarea efectivelor vânturelului de seară, o specie de interes conservativ global, precum și a altor 21 de specii de păsări de interes conservativ european. Deși este puternic antropizat, incluzând în principal terenuri agricole, pășuni, un lac de baraj, o vale canalizată și livezi, situl reprezintă un loc important de cuibărit pentru vânturelul de seară. Efectivele cuibăritoare ale acestei specii de răpitoare au fost stabilizate și crescute chiar prin activități în cadrul unui proiect de conservare a speciei. Situl reprezintă totodată și un loc important de înnoptare în perioada premigratorie în care se adună efective semnificative de vânturel de seară. Suprafețele acoperite de pajști și culturi agricole din sit sunt folosite ca teren de vânătoare de către această specie, dar și de către eretele sur care cuibărește în lanurile de cereale aflate în vecinătatea sitului. În pasaj apar în zonă și alte specii de păsări răpitoare de importanță comunitară precum șerparul, eretele vânăt și șoimul dunărean, care sunt atrase de populația de popândăi de pe pajștile sitului. În pălcul de salcâm cuibăresc mai multe perechi de sfrâncioc cu frunte neagră, dar și specii de răpitoare precum vânturelul roșu și ciuful de pădure. Situl include și zone umede care constituie un loc propice pentru cuibăritul unor specii de păsări protejate precum buhaiul de baltă, rața roșie și stârcul pitic. Aceste habitate sunt importante și pentru păsări care cuibăresc în apropiere și vin aici doar în scopul procurării hranei precum lopătarul, stârcul de noapte și egreta mică. În perioadele de pasaj bătăușul și fluierarul de mlaștină sunt prezenți cu efective semnificative, dar sunt observate frecvent și alte specii de interes comunitar precum țigănușul, egreta mare și chirighița cu obraz alb.

PREZENTAREA GENERALĂ A SITULUI

Valea Alceului este localizată în Câmpia Crișurilor, subunitate a Câmpiei Banatului și a Crișurilor. Influența antropică profundă din această zonă acoperită în trecut de pădure a determinat instalarea unei vegetații de pajști care alterează cu culturile agricole. Terenurile arabile acoperă în prezent cea mai mare parte a sitului (73%), fiind întrepătrunse de pajști secundare formate din asociații formate din mai multe specii de pășuni și raigras peren. De asemenea, în porțiunile cu lăcoviște și pânză freatică aproape de suprafață sunt prezente pajști umede în care predomină asociațiile de iarbă câmpului și coada vulpii. Toate aceste habitate deschise reprezintă terenuri de vânătoare ale vânturelului de seară, dar și a altor specii care cuibăresc în aceste pălcuri de pădure precum vânturelul roșu și ciuful de pădure, sau în vecinătatea sitului (eretele sur). Tot aici cuibăresc și fâsa de câmp, dar și specii comune precum ciocârlanul, codobatura albă, presura sură, ciocârlița de câmp, mărăcinarul negru și mărăcinarul mic. Unele specii de răpitoare de interes comunitar sunt văzute vânănd aici doar în timpul pasajelor (șerparul și acvila țipătoare mică) sau în sezonul hibernal (șoimul de iarnă). Se pot observa și exemplare de șoim dunărean care vin în timpul pasajelor, atrase de bogata ofertă trofică reprezentată de populația semnificativă de popândăi. Vegetația lemnoasă realizează o acoperire redusă, stratul arbuștilor fiind reprezentat de asociația de porumbăr și păducel, foarte importantă pentru cuibăritul populației de sfrâncioc roșiat. Mai semnificativă este acoperirea realizată de stratul arborilor, dominat de salcâm și sporadic de exemplare de plop. Pălcul de vegetație forestieră aflat în vecinătatea localității Livada de Bihor reprezintă un loc important de cuibărit pentru vânturelul de seară, o specie de importanță comunitară. Această specie gregară de răpitor își crește puii în cuiburile ciiorilor de semănătură după ce juveniții acestei specii au părăsit cuibul. Populația de vânturel de seară a suferit un declin grav în urma distrugerii multor colonii de cioară de semănătură, pe lângă alte activități antropice cu impact negativ. În prezent populația acestei specii a fost parțial stabilizată și chiar crescută în urma implementării măsurilor de conservare în cadrul unui proiect axat pe această specie. Una din măsurile care au fost luate și care a ajutat la reabilitarea speciei în acest sit a fost suplimentarea locurilor potențiale de cuibărit prin instalarea adăposturilor artificiale care

au fost ușor și repede acceptate de vânturel. Astfel s-a ajuns ca în cuiburile naturale de ciori existente în sit și respectiv în cele artificiale să cuibărească în mod constant o populație formată din 24-35 de perechi dicioitoare de vânturel de seară. Odată cu extinderea sitului în anul 2011 au fost prinse în interior încă două locații în care dicesc între 7 și 12 perechi din această specie, respectiv la Toboliu și Tărian. În pălcurile cu vegetație forestieră cuibăresc și mai multe perechi de sfrâncioc cu frunte neagră, iar câteva dintre cuiburile artificiale sunt ocupate de o populație semnificativă a vânturelului roșu (care ajunge la 33 de perechi) și ciuful de pădure (din care sunt prezente până la șapte perechi). Pălcul de salcâmii unde se găsește cea mai mare parte a populației cuibăritoare de vânturel de seară din sit reprezintă și un loc important de înnoptare pentru această specie în perioada de premigrație. Importanța strategică a acestui loc de înnoptare pentru vânturelul aflat în migrație este subliniată de observarea multor exemplare venite din Ungaria, identificate pe baza combinațiilor unice de inele colorate. În aceste locuri de înnoptare încep să se adune vânturelul de seară imediat după terminarea cuibăritului și până la începutul lunii octombrie când pleacă în migrație. Pe cursul râului Alceu a fost amenajat un baraj cu rol în apărare împotriva viiturilor și irigarea terenurilor agricole inconjurătoare, având și rolul secundar de iaz piscicol. Acest lac de acumulare cu o suprafață de circa 23 ha are zone mari de stufărișuri care sunt un loc propice pentru cuibăritul unor specii de păsări de interes conservativ european dependente de zone umede precum buhaiul de baltă, rața ro-

șie și stârcul pitic. În zonele ferite de la coada lacului cuibăresc și câteva perechi de fluierar cu picioare roșii, chirighiță cu obraz alb și chiar de piciorong. Au fost semnalate și perechi cuibăritoare de pescărel albastru. Zona este importantă și pentru unele specii care cuibăresc în alte habitate umede și vizitează în mod frecvent situl în scopul procurării hranei, așa cum fac lopătarul, stârcii de noapte, egretele mici și mulți stârci cenușii. În perioadele de pasaj se pot vedea efective numeroase de bătăuș și fluierar de mlaștină, dar și de chirighiță cu obraz alb, rața roșie, egretă mică, țigănuș, stârc de noapte și egretă mare. Extrem de rar au fost observate câteva exemplare de cocor.

ACTIVITĂȚI CARE SE DESFĂȘOARĂ ÎN SIT ȘI ÎN AFARA PERIMETRULUI ACESTUIA

Activități care au loc în interiorul sitului și manifestă un impact negativ asupra speciilor pentru care acesta a fost desemnat

sunt tăierea arborilor în care cuibăresc ciiorile de semănătură și implică păsările răpitoare, agricultura (prin utilizarea de pesticide), vânătoarea și braconajul (determină scăderea succesului reproductiv al speciilor pentru care a fost desemnat situl, dacă aceste activități au loc în apropierea locurilor de cuibărit) și accesul cu autovehicule în afara drumurilor publice (poate scădea succesul reproductiv al păsărilor cuibăritoare în colonia de vânturel sau poate produce perturbări mari în locurile de înnoptare ale acestora).

ADMINISTRAREA SITULUI

Situl dispune de puncte de intrare, panouri de informare și panouri de avertizare/atenționare. Sunt necesare amenajări pentru observare/supraveghere amplasate lângă zonele umede frecventate de păsări.

